

Интервју са високим представником и специјалним представником ЕУ Валентином Инцком

Дневни аваз: Власт у БиХ још увијек није формирана. Да ли је вријеме за узбуну?

Валентин Инцко: Давно смо прошли фазу када је Савјет министара требало да буде формиран. Много је људи широм ове земље који се боре за егзистенцију. Они од октобра чекају не само нову владу већ нову владу која може да поведе земљу напријед и која може да спроведе потребне реформе како би се побољшали њихови животи. Колико још можемо да игноришемо ово тешко стање у којем се налази пола милиона незапослених или стотине хиљада пензионера који се из мјесеца у мјесец боре за пуко преживљавање? Сви познајемо људе који су у оваквој ситуацији.

Оно што нам је потребно одмах и без даљњег одгађања је Савјет министара који је спреман да спроведе реформе како би људи почели поново да раде, како би се оживјела привреда и, наравно, земља поново кренула на пут ка Европи. Доста је било страначких интереса, потребна нам је прекретница, потребни су нам страначки лидери који ће интересе грађана ставити на прво мјесто. Потребан нам је нови Савјет министара, не сада, већ јуче.

Дневни аваз: Иако се у посљедње вријеме чинило да су интензивирани разговори лидера парламентарних странака, очигледно је да су њихови ставови далеко од усаглашених ...

Валентин Инцко: Логично је да странке и њихови лидери имају различите ставове. Таква је ситуација у свакој парламентарној демократији. Али, истински лидери ће радити како би пронашли заједнички интерес и искористити то као основу за даљњи напредак. Једини начин за борбу са економском кризом и повратак земље на пут ка ЕУ јесте формирање функционалне и ефикасне владе. То је први и веома важан корак.

Дневни аваз: Сљедећи разговори лидера најављују се тек крајем августа. Како је могуће убрзати процес формирања власти? Како приближити ставове два ХДЗ-а, странака платформе и странака из РС-а?

Валентин Инцко: Као што сам рекао, политичке странке које су освојиле повјерење бирача у октобру морају се усредсредити на питања која морају бити ријешена. Ових дана могли смо да видимо у Сједињеним Државама како су се странке са веома различитим програмима успјеле усагласити када се земља суочила са озбиљном кризом. Они су се у великој мјери успјели ујединити зато што је цијела јавност показала своју љутњу и незадовољство због политичких препирки и застоја, у вријеме када се обични људи боре са проблемима. Исто се односи на лидере ове земље. Они треба да претворе у стварност своју подршку процесу европских интеграција, која је до сада била само декларативна, тако што ће појачати напоре у циљу постизања компромиса и формирати владу.

Када читате њихове изјаве, сви се слажу да је једина будућност за БиХ унутар Европске уније. Дакле, ако је то њихов заједнички интерес, онда – молимо вас, господо, заврните руке и прионите на посао.

Дневни аваз: Да ли ће се ОНР умијешати?

Валентин Инцко: Политички лидери већинских странака које су изабране у Представнички дом БиХ, а не ОНР, одговорни су за постизање споразума о новом Савјету министара. То је моје мишљење, те мишљење остатка међународне заједнице.

Дневни аваз: Јесу ли могући пријевремени избори?

Валентин Инцко: Са којим циљем? Сада није вријеме за пријевремене изборе, сада је вријеме да политички лидери испуне своју основну обавезу према грађанима ове земље након избора – обавезу формирања владе. Босна и Херцеговина је трајна и она остаје, а политички лидери долазе и одлазе. Тако ће бити. Што дуже лидери буду каснили са испуњењем својих обавеза, земља ће све више заостајати за другим земљама у региону у погледу интеграција у ЕУ и све више ће западати у озбиљне социјалне и економске проблеме. Регион се креће ка ЕУ – Хрватска ће постати чланица 2013. године, а Србија ће се ускоро придружити Македонији и Црној Гори као кандидат. Гдје је хитност код лидера ове земље да поведу БиХ истим путем?

Дневни аваз: На Министарство спољних послова БиХ рачуна и СНСД и СДП. Како ријешити ову пат-позицију?

Валентин Инцко: Као што сам рекао, није одговорност ОНР-а да постиже компромисе. Постоји довољно простора за странке да постигну договор, ако су спремне и вољне да прихвате одговорност. Због сваког дана који прође, а они и даље не успијевају да постигну договор, земља и њени грађани трпе посљедице.

Дневни аваз: С обзиром на Вашу недавну одлуку у вези са Владом СБК, да ли је могућа реконструкција Владе ФБиХ?

Валентин Инцко: Рекао сам све што треба да кажем по питању Владе Федерације. Влада је сада успостављена и почела је да ради. Федерација се суочава са бројним изазовима и сада је дужност ове владе да докаже да се може позабавити њима. Још је рано рећи, али неки знакови показују да су спремни да донесу тешке одлуке и да направе промјене тамо гдје су оне потребне. Сви помно пратимо ствари и желимо им добро. Желио бих да додам да су, без обзира на то ко је у власти, а ко у опозицији, изазови са којима се суочава земља такви да странке треба да на прво мјесто ставе интересе земље.

Дневни аваз: Колико неформирање власти утиче на очигледно погоршање економске ситуације у БиХ?

Валентин Инцко: Наравно да чињеница да БиХ нема владу више од девет мјесеци од избора има негативан утицај на економску ситуацију у земљи. На примјер, застој је одгодио доношење мјера које су предуслов за расподјелу средстава помоћи Међународног монетарног фонда и Европске уније, негативно је утицао на кредитни рејтинг БиХ, а страна директна улагања показују “нагли пад”. Устрајно смо упозоравали политичке лидере у току посљедњих пет година да ће, уколико одбију да спроведу реформе и уколико дају националистичке, анти-дејтонске изјаве, страни улагачи отићи другдје и да ће доћи до значајног смањења броја нових радних мјеста. То се управо и догађа. Директна страна улагања су се нагло смањила, а број нових радних мјеста је незнатан. Доста је реторике, политичари треба да се врате свом послу како би и ова земља могла да се врати послу.

Дневни аваз: Ентитетске владе рачунају на средства Европске комисије за БиХ од преко 100 милиона КМ. Да ли и без формиране власти БиХ може до овог новца?

Валентин Инцко: Одговор на ово питање је врло једноставан: међународне организације очекују од ове земље да изврши конкретне реформе у замјену за помоћ. Ако земља не испуњава утврђене захтјеве – средства неће бити пуштена. То је принцип који се примјењује у цијелом свијету. Била би, међутим, велика штета за грађане ове земље ако би ова прилика била пропуштена.

Дневни аваз: Буџети оба ентитета суочавају се с милионским дефицитима. Пријети ли ентитетима и БиХ банкрот?

Валентин Инцко: Земља се суочава са озбиљним изазовима који траже велике реформе, а које постају све теже што се дуже одлажу. Ова земља мора да дјелује сложено, мора се реинтегрисати и реформисати како би била функционална и конкурентна. Уколико се то не догоди, економске посљедице могу

бити врло озбиљне за оба ентитета.

Дневни аваз: Оштро сте реаговали на посљедње изјаве Милорада Додика? Јесу ли могуће конкретне мјере и санкције?

Валентин Инцко: Моја је улога, у ствари, моја је обавеза према Дејтонском мировном споразуму да укажем на чињенице и да подржавам Мировни споразум. Наставићу да заједно са цјелокупном међународном заједницом радим на томе. О том питању се разговарало на Управном одбору Савјета за имплементацију мира и Одбору шефова најважнијих међународних организација у БиХ и могу да вас увјерим да постоји велика забринутост око ових изјава из РС. Заиста, Управни одбор Савјета за имплементацију мира сматра ове изјаве озбиљним, забрињавајућим и изјавама које траже објашњење.

Суштина је следећа: Дејтонски мировни споразум јасно каже да је Босна и Херцеговина суверена држава и Мировни споразум у потпуности гарантује територијални интегритет БиХ. Нигдје у Дејтонском споразуму нећете наћи дијелове који се односе на „државну заједницу“ или суверенитет ентитета, јер једноставно не постоје у споразуму.

На крају, без обзира колико пута неко понови лажне информације, оне остају само то: лажне информације. Мој мандат је да подржавам Мировни споразум и управо то ћу и наставити да радим све док је то потребно.